

le na věc hlavní mohou býti rekursem napadena. Je-li správné, že v každém případě tkví nárok na náhradu útrat v předpisech procesních, nelze přece rozlišovati, kdy lpí »více« a kdy »méně«.

Občanský zákon ustanovuje, že zákonu nesmí se přikládati při užívání jiný smysl, než jaký plyne ze zvláštního smyslu slov v jejich souvislosti a z jasného úmyslu zákonodárce. Při výkladu § 517, čís. 5 c. ř. s. nutno se přidržet slovního znění (výklad filologický), neboť interpretace logická, systematická i historická, byť byly v tomto případě lákavé, znamenaly by přece přílišnou volnost. Není možno při interpretaci přenést se přes jasný text zákona. Protože pak zákony zachovávají tak dlouho svoji moc, pokud jich zákonodárce nezměnil nebo výslovně nezrušil, nutno se přidržeti zákonného textu a zahrnouti též náš případ (kdy žalobní žádost omezena byla na útraty sporu) mezi ty případy, na něž myslí § 517, čís. 5 c. ř. s. a ohledně nichž stanoví, že r e k u r s j e p ř í p u s t n ý.\*)

Miloslav Koutecký.

#### Informace ze zájemního rejstříku (§ 255 ex. ř.)

Akciová společnost, zabývající se úvěrovým pojištěním, podala žádost za úřední osvědčení ze zájemního rejstříku o tom, zda a jaké jsou vedeny proti jisté firmě exekuce v době za poslední rok nazpět, odůvodňujíc právní zájem na tomto zjištění nutností správné informace o finančním stavu této firmy, jelikož valná část věřitelů jmenované firmy jest u žadatelky pojištěna a podle § 5 jejích stanov jest právě účelem společnosti pojišťovati úvěry přejímáním ručení za splnění jakýchkoli

liv úvěrových a dodávkových smluv. Žadatelka tím dovozovala, že k tomu účelu potřebuje včas správných informací ze zájemního rejstříku, z něhož možno podle § 255 ex. ř. podávati zprávy všem osobám, které osvědčily, že potřebují takových zpráv z důležitých důvodů.

Podle citovaného ustanovení jest zájemní rejstřík potud veřejný, že zprávu z něho jest dáti všem osobám, které osvědčí, že jich potřebují k zahájení sporu nebo exekuce, k podání námitek proti zahájené již exekuci nebo z jiných důležitých důvodů.

Poněvadž vznikly pochybnosti, zda žádosti takové lze podle § 255 ex. ř. vyhověti, vyžádalo si presidium vrchního soudu v Brně poukaz ministerstva spravedlnosti, které výnosem ze dne 9. září 1937, čís. 50.330/37-10 schválilo názor presidia vrchního soudu v Brně, že s hlediska ustanovení § 255 ex. ř. lze vyřídit kladně takovou žádost, osvědčí-li podobný pojišťovací ústav, že jde skutečně o věřitele, jenž jest u ní pojištěn, v kterémžto případě pojišťovna vlastně vystupuje za tohoto věřitele, jež by informace ze zájemního rejstříku nemohla býti zajisté odepřena; že však by bylo takovou žádost zamítnouti, kdyby zněla pouze všeobecně bez osvědčení, že jde o jejího pojistníka, takže by taková všeobecná žádost měla ráz obyčejné obchodní informace.

Vzhledem k obdobným případům v jiných obvodech byly soudy s exekuční agendou na toto stanovisko ministerstva spravedlnosti upozorněny. Frydrych.

#### Povinnost oznamovací v řízení o vyměření dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí.\*)

##### I. V š e o b e c n ě.

Dojde-li k převodu nemovitosti,

\*) Celá úvaha týká se jen řízení před okresními soudy, neboť předpisy o bagatelním řízení neplatí pro soudy sborové. — Pozn. red.

\*) Ježto opět se vyskytly v praxi názory, že oznamovací povinnost zcizitele

dozvídá se o něm úřad, vyměřující dávku z přírůstku hodnoty nemovitostí jednak z oznámení stran, jednak podpůrně ze sdělení soudů knihovních a obchodních, které jsou povinny podávat úřadu zprávy o převezech a jednáních jim na roveň postavených, které v knihách pozemkových a v obchodních rejstřících zapisují (ustanovení vlád. nař. č. 143/22 Sb. z. a n., odst. 9 až 13, k § 37 zák. č. 329/21 Sb. z. a n.).

Dávková pravidla v § 16, odst. 1 ustanovují, že každý zcizitel, i mimoknihovní, je povinen oznámiti do 14 dnů písemně nebo protokolárně vyměřujícímu úřadu zcizovací jednání, jež je základem převodu a uvést při tom veškeré, pro vyměření dávky podstatné skutečnosti a připojit potřebné listiny v prvopise nebo ověřeném opise.

Oznamovací povinnost platí i tehdy, když se strana domnívá, že převod dávce nepodléhá (Boh. A. 10.445).

Povinnost oznamovací mají i společnosti, uvedené v § 1 dávkových pravidel, pokud u nich nastaly změny v osobách a poměru podílů společníků.

Naproti tomu nemá oznamovací povinnosti nabyvatel. Učiní-li tak, neosvobozuje zcizitele od této povinnosti (Boh. A. 1195), ani v tom případě, že nabyvatel převzal smluvně placení dávky (nál. nss. č. 16.759/24).

## II. Obsah oznámení.

Z citace § 16, odst. 1, shora uvedené, zdá se na první pohled vychá-

je splněna, když v ohlašovací lhůtě podá knihovní návrh se žádostí o vyrozumění vyměřovacího úřadu (jako u přev. poplatků); vyžádali jsme si toto pojednání, aby praxe uvarována byla nepříznivých účinků chybných názorů. — Pozn. red.

zeti, že nepostačí, aby zcizitel prostě oznámil převod a jeho modality, nýbrž že je třeba uvést a doložit listinami »všechny pro vyměření dávky rozhodné skutečnosti«, že by tedy musil sdělit data, týkající se též nabytí nemovitosti, uplatnění náklady a jiné výhody a předložit příslušné listiny a účty.

Tento výklad nepokládám za správný, neboť slova »podstatné skutečnosti« se vztahují k pojmu »zcizovací jednání«. Je proto třeba sdělit pouze skutečnosti, týkající se zcizovacího jednání, t. j. předmět převodu, strany, cenu a předložit potřebné listiny.

Kdyby strana měla v oznámení o převodu uvést všechny vyměření dávky se týkající skutečnosti (nabývací akt, investice a pod.), pak by bylo zbytečné, aby § 16 ještě nařizoval, aby na zvláštní výzvu podala přiznání a v něm uvedla tyto skutečnosti. Mimo to nestihá dle § 17 stranu kontumační následek, ani když v přiznání nesdělí nabývací hodnotu, tím spíše nemůže být nijak trestána, když tak neučiní v pouhém oznámení o převodu.

## III. Procesní účinky.

Oznamovací povinnost je řádně splněna, když oznámení je učiněno ve 14denní lhůtě u příslušného úřadu. Podle § 21 dávk. pravidel se do lhůty nepočítá doba poštovní dopravy doporučené zásilky. Ovšem strana nese vždy risiko ztráty takového zásilky během poštovní dopravy (nál. nss. č. 11.704/27).

Oznamovací povinnost není splněna již tím, že strana zažádá o knihovní vklad, s tím, aby soud příslušnému úřadu převod oznámil (nál. nss. č. 19.698/33). Avšak vyhoví-li soud straně a oznámí-li vyměřovacímu úřadu převod, je zadosti učiněno oznamovací povinnosti (Boh. A. 2968, 9171 atd.).

Nesplní-li strana řádně oznamovací povinnost, hrozí jí § 24 dávk. prav. trestní sankcí. Podle odstavce 1 tohoto § jí může být dávka zvýšena bez trestního řízení až do trojnásobné částky, o kterou dávka mohla být (nikoliv byla) zkrácena. Pouze v případě, když prokáže, že tak učinila v omluvitelném omylu nebo aspoň bez úmyslu zkrátiti dávku, možno dávku zvýšiti nejvýše o 10 %.

Tato újma může stranu podle mého názoru stihnouti i při opožděném podání přiznání, na příklad, když je učiní prostřednictvím soudu po předepsané lhůtě.

Naproti tomu stranu proto, že nepodala řádně a včas oznámení, nestihá procesní újma ve vyměřovacím řízení, nenastává tedy kontumace (prekluse), na rozdíl od případů, kdy strana nepodá řádně a včas na výzvu úřadu dávkové přiznání. V tomto případě může úřad vyměřiti dávku bez součinnosti se stranou, řídě se jen podle svých úředních pomůcek. Kdyby pro nesplnění povinnosti oznamovací úřad bez dalšího vyměřil dávku, nevyzvav dříve stranu k podání přiznání, bylo by řízení vadné, což by bylo možno vytýkati v odvolání (srovnej Boh. A. 6863).

Jediná újma, která stihá stranu, je ta, že promlčení dávkového řízení nepočne dříve běžeti, pokud vyměřovací úřad se o převodu nedozví. Postačí ovšem k početí běhu promlčecí lhůty i opožděně podané oznámení, na př. prostřednictvím soudu, nebo i jiná, třeba náhodná skutečnost, z níž se úřadu dostateč-

ným způsobem dostane zpráva o nastalém převodu.

Jestliže strana v oznámení uvede nejen obsah zcizovacího aktu, nýbrž také hodnotu nabývací, investice a pod. pro vyměření dávky rozhodné skutečnosti, nebo pokládá-li úřad z jiného důvodu za zbytečné vyzvati stranu k podání přiznání, může již na podkladě pouhého oznámení převodu vyměřiti dávku, avšak strana, není-li s tímto postupem spokojena, může to v odvolání vytýkati (nál. nss. č. 10.727/33 a Boh. A. 1536). Nepodá-li strana odvolání, vchází platební rozkaz v právní moc a strana nemůže později namítati jeho zmatečnost nebo nicotnost z důvodu neprovedení řádného řízení.

Naproti tomu i v případě, že strana v oznámení o převodu uvede veškeré pro vyměření dávky podstatné skutečnosti, nemůže odmítnuti podání přiznání s poukazem na to, že již podala oznámení, ježto jinak by nastaly účinky prekluse ve smyslu § 16, odst. 2 dávk. pravidel bez ohledu na podané oznámení (nál. nss. č. 7732/27 a Boh. A. 1195).

Rozdíl mezi oznámením a přiznáním jest ten, že v oznámení jde o údaje strany z vlastní iniciativy, takže je případně může i vzíti zpět nebo pozměnit, (ovšem pod trestnými následky § 24 dávk. prav.), kdežto v přiznání je každý údaj uveden na úřední výzvu a pod následky prekluse, proto stranu víže a může jej odvolati jen, osvědčí-li skutkový omyl (Boh. A. 564).

Nešpor.

## Autoři článků v tomto čísle.

*Vrchní odbor. rada min. zeměděl. Dr. František Bureš, přednosta okres. soudu v Počátkách Dr. Jiří Cerman, vrchní soudní rada u nejv. soudu Dr. František Poláček, vrchní sekretář nejv. správ. soudu Dr. Otakar Klein, advokát Dr. Pavel Winter, advokát v Praze Dr. Kurt Wehle, univ. prof. Dr. Karel Laštovka, univ. prof. a advokát Dr. Adolf Procházka, adv. konc. Dr. Miloslav Koutěcký, vrchní komisař zem. úřadu v Praze Dr. Zdeněk Nešpor, rada kraj. soudu v Litoměřicích Dr. Josef Frýdrych, adv. konc. Dr. Karel Witz.*